

Klockan är 14, ni är välkomna till dagens myndighetsgemensamma pressträff med anledning av covid-19.

Med oss idag har vi Helena Leufstadius, vd för Svensk Kollektivtrafik,

Roberto Maiorana, trafikdirektör, Trafikverket, Thomas Linden, avdelningschef, Socialstyrelsen,

Anders Tegnell, statsepidemiolog, Folkhälsomyndigheten, Anneli Bergholm Söder, chef operativa avdelningen, Socialstyrelsen.

Efteråt går det bra med enskilda intervjuer.

Över till Anders Tegnell.

-Tack, välkomna.

Världsläget fortsätter åt ungefär samma håll med snabb ökning i många delar.

Inga större skillnader, det är ungefär samma länder som drabbas, lite skiftande i Sydamerika beroende på var utvecklingen går.

Lite avstanning i USA, Mexiko har dock ökande antal fall.

I övrigt har Indien och Sydafrika länder med mycket fall.

Som ni ser, när man ser veckovis, kan man se viss avstanning av ökning, vi får se hur den här veckan landar.

Däremot, i Europa, har vi vänt från en nedgång, till en ökning i flera veckor, spritt över många länder, många länder som haft kraftig nedstängning ser att fallen kommer åter, med åtgärder.

Vi har inte sett effekten, vi närmar oss 2 miljoner fall och drygt 180 000 avlidna,

I Sverige har vi en snabb nedgång i juni-juli med viss tendens till uppgång i augusti, som vi lär ha stannat i, med mindre fall än tidigare.

Framförallt så kan vi se att de äldre, jag har inte med det här, de är förskonade, det är få fall bland de riktigt gamla.

Det är få fall bland de som är över 70 år, det är bland yngre, 20-29-åringar, och även 30-39 år gamla som står för den ökning vi såg för några veckor sen.

Nu stannar det av igen, 20-29-åringar är inte lika drabbade.

Antal fall på IVA fortsätter glädjande nog minska med få antal fall varje dag.

Vilket ju är jättebra för sjukvården, lika med antal avlidna per dag, som varit stabilt per dag, med enstaka dödsfall per dag. Trots att vi kontrollerar detta så är det få nya dödsfall som dyker upp.

Vad vi gjort denna vecka är att se över körverksamheten, där vi tar fram rekommendationer för att säkert ha körverksamhet, för smittspridningen.

Men det blir något, med körer att de ska kunna genomföras.

Men för att fortsätta trenden så måste vi tänka på råden, framförallt för de 19-30 år, så gäller det många som åker till sina studier, att man tänker på att vara hemma om man känner sig sjuk, hålla igen på sociala sammanhang, även om det kan vara frestande.

Betänk handhygien, desto viktigare för de äldre.

Det var allt för idag.

-En kort lägesrapport från Socialstyrelsen med anledning av covid-19, samstämmigt, så är det fler unga i 20-29 år som konstateras smittade, överlag ser vi en minsknade belastning på sjukdomen på grund av covid-19.

Regioner som i början av veckan rapporterade belastning, har nu samma läge som i andra regioner.

Så vården kan hantera andra utmaningar.

Som vård som fått anstå.

Enligt siffrorna så är tillgängliga IVA-platser 527, med enstaka undantag.

Totalt vårdas patienter på 321 IVA-platser, varav 33 har covid-19.

39% kapacitet är det.

282 patienter vårdas på sjukhus utanför intensivvården.

Variationen över landet är som förr stor gällande kapacitet för IVA, vad vi läser är mellan 18 och 100% ledig kapacitet på landets IVA-avdelningar.

Trots detta är sjukvården lika belastad nu som under vanliga år, man är fortfarande belastad trots avtagande covid-19.

Ingen kommuner, alla, alltså, når upp till 1 % på äldreboende, den lägsta gränsen för rapporteringen, så det är enstaka smittade på landets boenden.

Ska också säga att vi har uppdaterad statistik om covid-19 på Socialstyrelsens hemsida, uppdaterat till och med vecka 31.

Än så länge bara tabeller och figurer, vi ska komplettera med faktablad.

Liksom tidigare, var och en gör vad den kan för att hålla sig frisk, följa rekommendationer och söka vård när så behövs. Det var allt för oss.

-Tack.

Ansaret, som ansvariga för transportsystemet ska Trafikverket tillse ett fungerande systemet så nödvändiga transporter och resor kan genomföras utan att smittspridningen ökar.

En utmaning, särskilt i storstäder, man ska till sitt arbete, till skolan, varor och uttryckningsfordon ska fram.

Vi gör det som är vårt ansvar: Att tillse att centralerna för trafikledningen fungerar året runt i hela landet, så trafiken kan flyta på.

Vi informerar om regler för trängsel på stationer under utrop och skyltning, vi har i stort sett genomfört det arbete som varit planerat.

Vi behöver hjälpas åt, vi är beroende av ansvar från individen.

Beslut att inte resa är central för att systemet ska fungera, inga stopp och ingen ökad smittspridning.

Gör plats åt dem som måste fram, res bara om du måste, ett nödvändigt budskap för att vi ska klara allt,

särskilt nu när samhället snurrar igång.

På trafikverket är vi tacksamma för Folkhälsomyndighetens rekommendationer, det minskar trängseln och tryck på trafiksystemet.

Många kan inte arbeta hemifrån och behöver ta sig fram med kollektivtrafik och eget fordon. För att så ska ske, att man säkert ska ta sig till arbetet, är det viktigt att alla ifrågasätter sin resa, lika många kan inte åka samtidigt, för att undvika trängsel.

Att alla tar bil är inte heller lösning...

Att alla tar bilen är inte heller en lösning, då det kan orsaka trafikstockning som hindrar nödvändiga resor och transporter.

Under första månaderna såg vi trafikvolymerna minska, på järnväg och väg.

Många stannade hemma, vilket hade en positiv påverkan på samhället, men trafiken är på väg tillbaka, som kan ses som en ny situation, där coronan är en del av vardagen.

Vi vill uppmana till att tänka och uppträda som i våras, när pandemin var en ny verklighet.

Res bara om du måste, och om du måste, undvik resor i rusningstid.

Cykla eller gå om du har möjlighet, ersätt inte kollektivtrafiksresor med bil i onödan, då det kommer orsaka störningar på vägen.

Tack!

-Tack, Roberto.

Mycket av det som du sa är faktiskt sådana saker som vi har. Jag ska inte upprepa det.

För er som inte vet, Svensk Kollektivtrafik är en branschförening för alla regionala trafikverksamheter -

det motsvarar 80 % av alla tågresor.

Vi har i samråd med SKR tagit fram en vägledning i hur vi ska hantera kollektivtrafiken, den upphandlade, som inte går att platsboka biljetter på under hösten.

Syftet med dokumentet är råd och rekommendationer, stöd till medlemmarna - det är inte en branschöverenskommelse - det skulle krävas mycket mer att förankra den.

Den följer helt och hållet Folkhälsomyndighetens rekommendationer och allmänna råd.

Våra medlemmar, vi har inte möjlighet att kunna styra över hur många som reser.

Det går heller inte - vi har försökt. Jag kan bekräfta att vi försökt sätta en definition på vad trängsel är, i alla trafikslag.

Det går inte att efterleva fullt ut, det finns ingen möjlighet till det, i praktiken.

Därför ser vi att det krävs omfattande kommunikationsinsatser och stöd från alla berörda myndigheter - Roberto från Trafikverket också - i form av riktlinjer och föreskrifter som kan sänka resandet.

Det är det som är poängen med vår vägledning, egentligen - för vi står inför skolstarten nu, som är en jätteutmaning.

Efter att ha hört och läst media, tänker jag ta tillfället i akt och förtydliga ansvaret och rollerna.

Kommunerna har ansvaret till årskurs nio - men gymnasieeleverna har gjort att vi under flera månader fått medlemmarna att ha en dialog med kommuner, skolor och Skolverket, för att se om det går att ändra starttiderna och ha mer distansundervisning i veckan.

Vi ser otroligt positivt på att det börjar hända, senast i Göteborg, där besluten är tagna - vi hoppas nu fler skolor kommer ta initiativ att göra dessa förändringar, som kommer innebära mindre trängsel på bussar/spårvagnar.

Vad har vi gjort på regionala kollektivtrafikmyndigheterna

Vad har vi gjort på regionala kollektivtrafikmyndigheterna?

Den egna individens ansvar, det är självklart.

Vi kommer fortsätta göra det vi gjort, men mer intensifierat.

Vi kommer satsa mer på att analysera resflödet, se var, när och hur det blir trängsel, och planera om och förstärka där vi kan, men det kan innebära att vi behöver omfördela resurser - att dra in eller ner en linje för att sätta den resursen någon annanstans.

Vi kommer i samverkan med trafikföretagen behöva informera förarna, så de använder sunt förnuft och inte vid speciella tillfällen lämnar kvar ungdomar vid en hållplats - då kanske man möta trycka in fler.

Vi kommer jobba med att anvisa och informera resenärer om de riktlinjer som finns, om att planera resan i god tid, vara ute i god tid, så man har chans att byta buss om det krävs.

Det är de fyra punkter vi kommer jobba hårt med, men intensifiera det.

Sen kommer vi till munskyddsfrågan.

Vi har inga invändningar mot att använda munskydd på kollektivtrafiken, för att det gör personen tryggare.

Men det är inte aktuellt att ge rekommendationer utöver de rekommendationer som Folkhälsomyndigheten kommit med.

Vi kommer fortsätta följa dem. Det känns klokt.

Avslutningsvis: Trots våra kommuner och regioners ansträngda situation, kommer de försöka köra så mycket de kan.

Men finns inte förare eller fordon, kanske man måste omprioritera, lägga ner linjer, flytta resurser någon annanstans, som hänt i Skåne.

Det är nödvändigt, och det kommer drabba några, som inte blir glada.

Men det är ett alternativ i hur vi ska hantera det.

Vi kommer stå fast vid kraven på intäktsförluster, från statens sida.

Men även att kunna hantera höstens situation, men att inte behöva hamna i att behöva dra in biljettpriser till våren.

Det vore förödande.

-Vi har nu hört Roberto Maiorana, på Trafikverket och från Svensk Kollektivtrafik, vad de sagt.

Kollektivtrafiken har inte möjlighet att hantera normala resevolymen och samtidigt uppnå fysisk distansering.

Redan den här veckan har trafikvolymen i storstäderna ökat markant.

Det är viktigt att personer inom samhällsviktig verksamhet kan ta sig från och till jobbet säkert, så samhällets funktionalitet kan upprätthållas, och ge vård, skydd och trygghet.

Det är inte bara resenärer i kollektivtrafiken som påverkas, utan också ambulanser, räddningstjänst, polis, livsmedel och råvaror till industrin, som måste kunna transporteras.

Det handlar om att säkerställa att transportsystemet fungerar som en helhet, under hösten.

Det är varje persons enskilda ansvar, naturligtvis, att göra allt man känner för att motverka trängsel och belastningar på spåren och vägnäten.

MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, stödjer aktivt de som ansvarar för hanteringen av pandemin och dess konsekvenser.

I det här fallet har vi bidragit med samordning, för att få till en bra process mellan ansvariga för trafikfrågorna, myndigheter, branschorganisationer, kollektivtrafikföretag; men vi behöver alla hjälpas åt att ta ansvar, så trafiken under hösten kan utvecklas lugnt och inte proppas igen.

Enskilda, naturligtvis - hjälpa till genom att planera din resa, så du undviker rusningstrafik.

Res bara om du måste, som Roberto sagt - och undvik rusningstrafik.

Arbetsgivare, lärosäten, kan också hjälpa till.

Vi har redan några exempel med Göteborg. Flexibla arbetstider, så arbetsdagen startar tidigare eller senare, kanske kan arbete eller studier utföras delvis eller helt på distans.

I tisdags berättade Sveriges Kommuner och Regioner hur gymnasieskolor förbereder sig med bland annat sovrmorgon vissa veckordagar, för att bidra till minskad trängsel.

Folkhälsomyndighetens direktiv gäller fortfarande: Att alla som kan, BÖR arbeta hemifrån.

Eftersom utvecklingen är osäker, är det viktigt att alla fortsätter bidra på det sättet vi kan, för att bland annat trafiken ska fungera så smidigt som möjligt.

Som enskild resenär, arbetsgivare eller utbildningssamordnare, och slutligen: Alla företag, med ansvar för kollektivtrafik och transportsystem.

Mer information om hur man ska hantera dessa saker, för företagens del, finns på MSB:s hemsida, för de ansvariga för trafikfrågorna.

Jag riktar mig nu till er där hemma:

Det går att hitta bekräftad myndighetsgemensam information på krisinformation.se, som twitter, facebook och instagram.

Vi har där dialoger med er, om corona och konsekvenser av pandemin.

Tack för den goda dialog ni för med personalen på krisinformation.se och fortsätter bidra.

-Då tar vi frågor.

-Från Ekot.

Två frågor till Anders Tegnell.

Kan ta dem samtidigt.

Antar att ni varit med på något sätt och bidragit här om riktlinjer i kollektivtrafik, vad har ni rekommenderat, konkret?

Det kan vara fulla bussar, i Norge har er motsvarighet sagt att skolelever ska gå på först för att tillse att alla får plats, skolelever. Kan ni tänka er att rekommendera det, också?

-Våra inspel i dessa diskussioner har rört allmänna råd och de rekommendationer som finns, det är basen för kollektivtrafiken, vi tycker den är basen är bra, att ha på plats, vilket verkar vara fallet.

Om barn ska gå på först. Intressant fråga. I Sverige skulle vi låta den typen av diskussion gå lokalt.

Dels åker de inte mindre barn med kollektivtrafik i större utsträckning, utan har egen skolskjuts.

Vet inte hur det är i Norge.

Om de som går på gymnasium vet jag inte, det är komplext, det får man hantera lokalt.

För att kollektivtrafiken ska fungera så bra som möjligt, det är svårt med generella regler här, för Arjeplog eller Stockholm.

-Från TT.

Till Anders Tegnell.

Det är en präglad fråga, om munskydd. I Finland rekommenderar det man på platser där det inte går att upprätthålla.

Sverige är idag ensamma i sin strategi, hur ser man på att andra länder hanterar situationen annorlunda?

-Ja, det är annorlunda i olika länder, Sverige är unikt i det att vi har en nedåtgående trend, att vi kommer från insatser som legat på samma nivå hela tiden, som successivt mer och mer visat sig fungera väldigt bra, så då kanske vi inte behöver göra dessa förändringar.

Vi utesluter inte munskydd, just nu ser vi ingen roll för det, men det kan finnas läge för det lokalt om man vill komplettera det med att visa hurv iktigt det är, det är just signalen som munskydd lär vara viktigast för, vi ser inga studier, men signalvärdet finns där, det kan vara bra för lokala utbrott eller problem för trafiken.

Just idag, där vi är nu, har vi inget läge där vi förändrar vår strategi, som just nu fungerar väldigt bra.

-från Dagens Nyheter, jag hakar på om munskydd.

Just när, även i Sverige, har det förekommit enskilda företag och individer som använder munskydd.

Finns risker med att vissa aktörer väljer det, baserat på skiftande underlag, utan att få några riktlinjer, eller vägledning, från Folkhälsomyndigheten?

Skulle det inte finnas en poäng med att Folkhälsomyndigheten tar ett grepp om det, för att det nu finns?

-Ja, om man rekommenderar det så har man stort ansvar för att göra det på ett bra sätt, att man tar av sig det säkert, att man kan göra sig av med dem, ekonomin, att den kan hanteras, det förekommer rundfrågor. De som rekommenderar munskydd har fullständigt ansvar här för att ta hand om det.

-Från SVT Nyheter.

Eftersom trängseln väntas öka, nu när många kommer tillbaka till skola och jobb, är man då oroad över att det kan komma att bli ökad smittspridning?

-Ja, vi vet ju inte det.

Det är väldigt svårt att veta. De flesta studier pekar inte på kollektivtrafik som den stora motorn, ser man på Kina som fått fram procentandelar av var man smittas, så är det på arbetsplats och i hemmet, i vården, i vissa fall. Kollektivtrafiken står för vissa procent, så man ska inte överdriva den faktorn. Samtidigt måste man hålla koll, och undvika situationer för ökad smittspridningen.

-Från Aftonbladet.

En frågorna till Anders Tegnell.

Du var inne på det, om universitet och insparksveckor, hur man ska tänka där. Många kåröreningar har öppnat upp för det, vad har du för budskap för de som vill delta där?

-Ja, vi lever inte i samma värld för ett år sen, där detta var standard. Vi lever i en ny värld, vilket påverkar många, de som gick ut i våras, samt de som börjar sina studier i höst. Det är liksom allas ansvar, även om man inte är rädd för egen del, får man komma ihåg att det kan få effekter på många, vi kan ha otur och få smittspridning igen, dit vill vi absolut inte komma, där är dessa grupper en del av lösningen, om de tar sitt ansvar.

-Då tar vi frågor på länk. Tv4?

-Hejsan.

Jag har en fråga till Helena Leufstadius, på Svensk Kollektivtrafik.

Det är: Kommer ni, med dessa åtgärder, som föreslagna, kommer ni klara 2 metersregeln?

-Ja, i en buss klarar vi inte det. Det går ju inte.

Därför har vi också sagt när det gäller definition på trängsel går det inte att hantera i alla trafikslag, och vem ska kontrollera det?

Budskapet som kommer från samtliga myndigheter, så måste det ligga på var och en att hantera. Våra medlemmar kommer göra vad de kan för att fördela resurserna, men man kan se till att man inte sitter så tätt, och tillse en viss spridning när man går av och på, på hållplatser.

Men alla som åker, 2 meter, det är omöjligt. Tyvärr. Önskar jag kunde säga ja, men det går inte.

-Då vill jag fråga Anders Tegnell, vad han tänker om det, att det inte kommer hållas?

-2 metersregeln är ingen regel. Man ska undvika trängsel och minska risk för smittspridningen, man sitter nära varandra länge, vilket kan ske i kollektivtrafik, om varannat säte är tomt och man inte trängs i gångar, det är en bra början och en rimlig ambitionsnivå.

-Göteborgsposten?

-Ja, hej! Jag har också en fråga till Helena på Svensk Kollektivtrafik.

Du var inne på att det inte är möjligt att styra hur många som åker i praktiken.

Varför inte?

-Det vi pratat om är att det finns, via rekommendationer och riktlinjer, via arbetsgivare som säger att personal ska stanna hemma och jobba om de kan, skolor som har distansundervisning, de kan påverka hur många resenärer det blir.

Vi som medlemmar kan inte säga "Du får åka, du får inte åka".

Det handlar om att via andra rekommendationer, för att inte åka, så kan vi ta hand om det och göra det så bra som möjligt, men vi har inget manda att säga stopp.

Vi vill inte att förarna ska behöva vara poliser heller, för linjen är lång, man ser inte hela vägen bak och så vidare.

Vi gör det vi kan, men har inte möjligheten att säkerställa ett lägre antal resenärer på fordonen.

-Varför har ni inte den möjligheten?

Är det en juridisk aspekt?

-Skulle vi haft lock-down, som andra länder, att stänga ner kollektivtrafiken - men så länge vi har det öppet, med individens ansvar, måste situationen på fordonen hanteras under förutsättning att resenärerna själva tar ansvar.

Det finns ingen definition, känner man som individ att det är obehagligt, måste man välja att gå av, eller ta nästa buss.

-Financial Times.

-Financial Times, Ett par frågor om ansiktsmasker.

I stort sett hela Europa, förutom Norge, Nederländerna och Sverige, använder ansiktsmask, och säger bättre att det är bättre att vara säker.

Är ni bara envisa eller varför är det så?

-Vi försöker så gott vi kan hålla fallen nere.

Vi hade en ökning några veckor tillbaka, som nu stabiliserat.

Vi håller ögonen öppna på effekterna av ansiktsmasker.

Alla länder har tolkat vetenskapen bakom det olika, och har infört det på lokal nivå där det funnits behov.

Vi vet att länder som har en ökande smittspridning har ansiktsmasker på plats, men har fortfarande en ökande smittspridning.

Så det är naivt att tro att ansiktsmasker skulle vara en så stor förändring - det är ett bra komplement, men tro att man kan ha på sig ansiktsmask och sen gå ut i samhället som om inget hänt är ett misstag.

-Det finns en potential till en smittspridning igen.

Vad har ni lärt er av den första delen av pandemin?

-Det är viktigt med en stabil strategi, som man kan ha under en lång tid.

Det vi lärt oss är att vi kommer behöva leva med denna sjukdom, år in i framtiden.

Sen måste man ha en hållbar strategi, man kan inte hoppa mellan olika strategier, med ett par veckors mellanrum.

Du kan inte öppna stängda skolor och samhällen på kort tid, det skulle påverka så många andra saker.

Vi springer i stort sett ett maraton, och försöker hålla en jämn fart.

Vi ser över hur vi kan förbättra saker, bland annat i äldreboenden, där vi inte har några fall längre.

Svensk sjukvård är under mycket lägre press än tidigare.

Vi kommer nära följa det som händer när folk återgår till arbetet - men strategin fungerade bra under våren, när fallen blev färre.

Om vi skulle behöva använda ansiktsmasker i vissa områden, så kommer vi göra det - men vi ser inte det behovet just nu.

-Fler frågor i lokalen?

Inte? Då tar vi enskilda intervjuer. Folkhälsomyndigheten är en våning upp.